ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 162/86 *

I — Πραγματικά περιστατικά

1. Με τον κανονισμό 1837/80 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1980, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/029, σ. 150), θεσπίστηκε κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα προβείου και αιγείου κρέατος, η οποία περιλαμβάνει καθεστώς τιμών και καθεστώς συναλλαγών για τα προϊόντα που αναφέρονται ειδικώς στο άρθρο 1 του κανονισμού. Αρχικά, ο κανονισμός διέκρινε πέντε περιοχές, το δε Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η περιοχή 5 και προέβλεπε κατ' ουσίαν τρεις τύπους μηχανισμών υποστηρίξεως της αγοράς:

— ετήσια πριμοδότηση για να αντισταθμίζεται η απώλεια εισοδήματος, την οποία υφίστανται οι παραγωγοί προβείου κρέατος σε δεδομένη περιοχή κατά τη διάρκεια δεδομένης περιόδου εμπορίας·

— μέτρα παρεμβάσεως υπό τη μορφή ενισχύσεων της ιδιωτικής αποθεματοποιήσεως και αγορών εκ μέρους των οργανισμών παρεμβάσεως όσον αφορά ορισμένα προϊόντα·

— μεταβλητή πριμοδότηση για σφαγή προβατοειδών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 9 για τις περιοχές όπου δεν εφαρμόζονται τα μέτρα παρεμβάσεως. Η πριμοδότηση αυτή μπορεί να χορηγηθεί από τα κράτη μέλη όταν οι τιμές που διαπιστώνονται στις αντιπροσωπευτικές αγορές βρίσκονται κάτω ενός κατευθυντηρίου επιπέδου που αντιστοιχεί στο 85 % της τιμής βάσεως. Το ποσό της πριμοδοτήσεως πρέπει να είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κατευθυντηρίου επιπέδου και της τιμής της αγοράς που διαπιστώνεται στα οικεία κράτη μέλη. Τα αναγκαία μέτρα πρέπει να λαμβάνονται ώστε, σε περίπτωση πληρωμής της πριμοδοτήσεως, να εισπράττεται ένα ποσό ισοδύναμο προς το της εν λόγω πριμοδοτήσεως στα εν λόγω προϊόντα κατά την έξοδό τους από το έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Το ποσό αυτό καλείται συνήθως « claw-back ».

2. Δεδομένου ότι η περιοχή 5 ήταν η μόνη στην οποία γινόταν χρήση της δυνατότητας χορηγήσεως της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή, ο κανονισμός 871/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 35), αντικατέστησε το άρθρο 9 του κανονισμού 1837/80 με ένα νέο κείμενο που επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να χορηγεί εντός της περιοχής 5 πριμοδότηση για τη σφαγή προβατοειδών κατά το μέτρο που αυτό δεν εφαρμόζει τις διατάξεις σχετικά με τα μέτρα παρεμβάσεως υπό τη μορφή αγορών που πραγματοποιούνται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως.

Η παράγραφος 3 του νέου άρθρου 9 ορίζει ότι, σε περίπτωση πληρωμής της προβλεπόμενης πριμοδοτήσεως, η Επιτροπή θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εισπράττεται κατά την έξοδο από την περιοχή εφ' όλων των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, ένα ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4, η Επιτροπή θεσπίζει, κατά τη διαδικασία του άρθρου 26 του κανονισμού, τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 9. Οι λεπτομέρειες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν κυρίως τα αναγκαία μέτρα για να αποφεύγονται οι διαταραχές στις

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

συναλλαγές που απορρέουν από την εφαρμογή του καθεστώτος πριμοδοτήσεως.

3. Με τον κανονισμό 2661/80 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/031, σ. 83), θεσπίστηκαν κανόνες εφαρμογής. Ο κανονισμός αυτός αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1633/84 της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 1984, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 154, σ. 27).

Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού άφηνε στο Ηνωμένο Βασίλειο την αρμοδιότητα να καθορίζει, στο πλαίσιο του ορισμού που δίνεται στην παράγραφο 1, τις κατηγορίες, τις ποιότητες και τα όρια βάρους των ζώων για τα οποία επιφύλασσε το δικαίωμα πριμοδοτήσεως.

Το άρθρο 4 του κανονισμού 1633/84 ορίζει στην παράγραφο 1 ότι, για το Ηνωμένο Βασίλειο, το ποσό που εισπράττεται κατά την έξοδο από την περιοχή 5, όταν χορηγείται η πριμοδότηση, των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, καθόσον πρόκειται για σφάγια προβατοειδών νωπά ή κατεψυγμένα, καθορίζεται από την Επιτροπή κάθε εβδομάδα σε ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που έχει οριστεί για την εβδομάδα κατά την οποία πραγματοποιείται η έξοδος των εν λόγω προϊόντων.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 προβλέπει τη σύσταση εγγυήσεως για τα ίδια προϊόντα σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο με το προβλεπόμενο ποσό της πριμοδοτήσεως για την εβδομάδα που προηγείται εκείνης κατά την οποία πραγματοποιείται η έξοδος.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 προβλέπει ότι, για τα άλλα προϊόντα που προβλέπονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, τα ποσά που ισχύουν καθορίζονται με βάση τους συντελεστές του άρθρου 12, παράγραφος 3, και του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80.

4. Ο κανονισμός 3451/85 της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 1985, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1633/84 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 328, σ. 23), τροποποίησε ιδίως το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1633/84 και προσέθεσε μια νέα παράγραφο 4 στο άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού.

Το νέο άρθρο 1, παράγραφος 1, αφαιρεί από το Ηνωμένο Βασίλειο την αρμοδιότητα που του είχε δοθεί με τον κανονισμό 1633/84 να καθορίζει το ίδιο τα προβατοειδή που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της πριμοδοτήσεως και το νέο άρθρο 1, παράγραφος 2, προβλέπει ότι δεν τυγχάνουν πριμοδοτήσεως: α) οι κριοί ή τα σφάγια των κριών ή άλλων αρσενικών προβάτων ή τα σφάγιά τους τα οποία έχουν τα χαρακτηριστικά του σφαγίου κριού· β) οι προβατίνες ή τα σφάγιά τους. Η παράγραφος 2α παρέχει εντούτοις στο Ηνωμένο Βασίλειο τη δυνατότητα να χορηγεί την πριμοδότηση για τους κριούς και άλλα αρσενικά προβατοειδή ή τα σφάγιά τους που εξάγονται εκτός της περιοχής 5.

Η νέα παράγραφος 4 έχει ως εξής:

« 4) Για τα σφάγια που προέρχονται από τα ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β), τα ποσά που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 καθορίζονται χρησιμοποιώντας ένα συντελεστή 0,5· ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των συντελεστών που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Η Επιτροπή επανεξετάζει αμελλητί το συντελεστή αυτό σε περίπτωση διαταράξεων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Επανεξετάζεται, κάθε έξι μήνες, ο συντελεστής αυτός αφού ληφθεί υπόψη η ανάπτυξη των συναλλαγών μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας και η εξέλιξη των τιμών. Οποιαδήποτε απόφαση

για προσαρμογή του εν λόγω συντελεστή αποφασίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονισμού 1837/80. »

5. Ο κανονισμός 9/86 της Επιτροπής, της 3ης Ιανουαρίου 1986, που τροποποιεί τον κανονισμό 1633/84 της Επιτροπής για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 2, σ. 14), κατήργησε την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του κανονισμού 1633/84 και αντικατέστησε την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ίδιου κανονισμού με τις ακόλουθες δύο νέες παραγράφους 4 και 5:

« 4) Για τα σφάγια που προέρχονται από ζώα, πλην εκείνων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της πριμοδοτήσεως, τα ποσά που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 καθορίζονται χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους συντελεστές:

— αρνιά που φθάνουν βάρος σφαγίου μικρότερο ή ίσο προς 14 κιλά: 0,10

— ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α): 0,5

— ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β): 0,5

— λοιπά ζώα: 0,5

Οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των συντελεστών που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

5) Η Επιτροπή επανεξετάζει αμελλητί τους συντελεστές που αναφέρονται στην παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο, σε περίπτωση διαταράξεων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η Επιτροπή επανεξετάζει, κάθε έξι μήνες, τους συντελεστές αυτούς αφού ληφθεί υπόψη η ανάπτυξη των συναλλαγών μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας και η εξέλιξη των τιμών. Αποφασίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονισμού 1837/80, για ενδεχόμενη προσαρμογή του συντελεστή αυτού. »

6. Δεδομένου ότι στη Μεγάλη Βρετανία η μεταβλητή πριμοδότηση για σφαγή δεν είχε γενικώς χορηγηθεί για τις προβατίνες, το Ηνωμένο Βασίλειο εφάρμοσε, από τις 20 Οκτωβρίου 1980, ημέρα θέσεως σε εφαρμογή του κανονισμού 1837/80 όσον αφορά τη μεταβλητή πριμοδότηση, μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου 1985, ημέρα θέσεως σε εφαρμογή του κανονισμού 3451/85, ένα σύστημα γνωστό με το όνομα « ειδικά πιστοποιητικά για την εξαγωγή » (Special Export Certification ή SEC). Το SEC είχε ως αποτέλεσμα να καταβάλλεται μία μεταβλητή πριμοδότηση κατά το χρόνο της εξαγωγής για τις προβατίνες και το κρέας προβατίνων, προϊόντα που καλύπτονταν από το άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80 και με τον τρόπο αυτό εξουδετέρωνε το « clawback ». Το Ηνωμένο Βασίλειο στήριζε το σύστημα αυτό στην αρμοδιότητα που του παρείχε το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2661/80, εν συνεχεία δε του κανονισμού 1633/84, για να καθορίζει τις κατηγορίες, τις ποιότητες και τα όρια βάρους των ζώων για τα οποία είχε επιφυλαχθεί το δικαίωμα πριμοδοτήσεως.

Ο κανονισμός 3451/85 και ο κανονισμός 9/86 έθεσαν τέλος στο σύστημα αυτό, ώστε στο εξής οι κριοί και οι προβατίνες καθώς και τα σφάγιά τους να μην μπορούν πλέον να τύχουν της μεταβλητής πριμοδοτήσεως, εξακολουθώντας να υπόκεινται σε « clawback ».

7. Η Livestock Sales Transport Ltd (στο εξής: LST) είναι μία εταιρία με έδρα το Κεντ, της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην εξαγωγή κρέατος και ζώων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς το εξωτερικό. Η επιχείρηση που παράγει το εν λόγω πρόβειο κρέας είναι η P. M. Johnson & Son (στο εξής: Johnson).

Ο Intervention Board for Agricultural Produce (στο εξής: IBAP) είναι υπεύθυνος στο Ηνωμένο Βασίλειο για την είσπραξη του « clawback » που καταβάλλουν οι εξαγωγείς επί των εξαγωγών πρόβειου κρέατος.

8. Το Φεβρουάριο του 1986, η Johnson πώλησε στη LST ορισμένα προϊόντα πρόβειου κρέατος προς εξαγωγή, για τα οποία δεν καταβάλλεται μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή και τα οποία πράγματι εξήχθησαν. Με τις από 12 Μαρτίου 1986 εντολές πληρωμής, ο IBAP ζήτησε από τη LST την απόδοση ποσού ίσου προς το ποσό της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή που ισχυριζόταν ότι οφειλόταν για τις εξαχθείσες παρτίδες.

9. Η LST, την οποία υποστηρίζει η Johnson, υπέβαλε αίτηση ενώπιον του High Court of Justice of England and Wales, Queen' s Bench Division, ζητώντας να αποφανθεί ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να καταβάλει « clawback » για την εν λόγω εξαγωγή, δεδομένου ότι οι κοινοτικές διατάξεις στις οποίες στηρίζεται η IBAP είναι ανίσχυρες. Οι αιτούσες της κύριας δίκης ισχυρίστηκαν κατ' ουσίαν ότι οι κανονισμοί 3451/85 και 9/86 της Επιτροπής:

α) είναι ασυμβίβαστοι με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ·

β) είναι ασυμβίβαστοι με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων·

γ) εκδόθηκαν αναρμοδίως από την Επιτροπή, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε·

δ) δεν είναι αιτιολογημένοι όπως απαιτεί το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ.

10. Με Διάταξη της 22ας Μαΐου 1986, το High Court of Justice, Queen' s Bench Division, αποφάσισε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, να αναστείλει τη διαδικασία μέχρι να αποφανθεί το Δικαστήριο επί του ακόλουθου προδικαστικού ερωτήματος:

« Είναι οι κανονισμοί της Επιτροπής 3451/85, της 6ης Δεκεμβρίου 1985, και 9/86, της 3ης Ιανουαρίου 1986, της Επιτροπής, που αμφότεροι τροποποιούν τον κανονισμό 1633/84 της Επιτροπής, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή προβατοειδών, άκυροι καθόσον προβλέπουν την καταβολή ποσού ανάλογου προς τη μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή (clawback), κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80 του Συμβουλίου, για τα προϊόντα για τα οποία δεν καταβάλλεται η εν λόγω πριμοδότηση »;

11. Η Διάταξη του High Court of Justice πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 4 Ιουλίου 1986.

12. Σύμφωνα με το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν, στις 8 Σεπτεμβρίου 1986, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον D. Grant Lawrence, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, στις 2 Οκτωβρίου 1986, οι LST και Johnson, αιτούσες της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενες από τον C. Holme, του δικηγορικού γραφείου Bracher Son & Miskin, επικουρούμενο από τον Stuart Isaacs, δικηγόρο, και στις 6 Οκτωβρίου 1986 το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τον B. E. McHenry, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενο από τον Gerald Barling, barrister.

13. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προη-

γούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Εντούτοις, κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις· στις εν λόγω ερωτήσεις η Επιτροπή απάντησε εμπροθέσμως.

II — Γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι πρέπει να απαντήσει ότι από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο που να μπορεί να θίξει το κύρος των κανονισμών 3451/85 και 9/86.

Η Επιτροπή αναλύει στις παρατηρήσεις της τους ισχυρισμούς των αιτουσών στην κύρια δίκη, όπως αναφέρονται συνοπτικώς στην απόφαση περί παραπομπής, ενώ τονίζει βεβαίως τη δυσκολία της να δώσει υπό τις συνθήκες αυτές λεπτομερή απάντηση στα επιχειρήματα των διαδίκων. Επιφυλάσσεται να απαντήσει κατά την προφορική διαδικασία στα λεπτομερή επιχειρήματα των παρατηρήσεων των LST και Johnson.

Η Επιτροπή εκφράζει επίσης τη δυσαρέσκειά της για το γεγονός ότι, προφανώς, ο IBAP δεν προέβαλε ενώπιον του βρετανού δικαστή κανένα επιχείρημα υπέρ του κύρους της κοινοτικής νομοθεσίας και απλώς συμφώνησε με την παραπομπή που ζήτησαν οι LST και Johnson.

Η *LST*, η *Johnson* και το *Ηνωμένο Βασίλειο* θεωρούν ότι πρέπει να δοθεί ως απάντηση ότι οι κανονισμοί για τους οποίους πρόκειται στερούνται κύρους, καθόσον απαιτούν την είσπραξη « clawback » επί των προϊόντων που δεν τυγχάνουν της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή.

Εκτός των παρατηρήσεών του, το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρεται στα υπομνήματα και τα έγγραφα που προσκόμισε στο πλαίσιο της υποθέσεως 61/86 (Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 431).

Οι παρατηρήσεις στρέφονται γύρω από πέντε σημεία, πλην όμως το Ηνωμένο Βασίλειο δεν προβάλλει την παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων:

Α — Αναρμοδιότητα της Επιτροπής

Β — Κατάχρηση εξουσίας

Γ — Παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ

Δ — Παραβίαση των θεμελιωδών αρχών της Συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων

Ε — Παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Α — *Σχετικά με την αναρμοδιότητα της Επιτροπής*

1. Οι *LST* και *Johnson* παρατηρούν ότι οι κανονισμοί 3451/85 και 9/86 είναι παράνομοι καθόσον απαιτούν την είσπραξη « clawback » επί των προϊόντων που δεν τυγχάνουν μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή· η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια για την έκδοση των προαναφερθέντων κανονισμών υπό την παρούσα τους μορφή· δεν άσκησε τις αρμοδιότητες που της είχε αναθέσει το Συμβούλιο για την εκτέλεση των καθορισμένων από αυτό κανόνων, παραβαίνοντας έτσι το άρθρο 155, τελευταία περίπτωση, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Οι LST και Johnson εκθέτουν ότι οι διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84, συνιστούν τη μόνη νόμιμη βάση επί της οποίας μπορεί να στηριχτεί η Επιτροπή για να εισπράξει το « clawback ». Από αυτές προκύπτει σαφώς ότι το « clawback » αποτελεί

« ένα ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε »· συνεπώς, αν καμία πριμοδότηση δεν « χορηγήθηκε πράγματι », τα ποσά που εισπράχθηκαν από την Επιτροπή δεν είχαν το χαρακτήρα « clawback » και η Επιτροπή δεν μπορούσε να τα εισπράξει. Επιπλέον, το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, δείχνει σαφώς ότι η Επιτροπή είχε εξουσιοδοτηθεί μόνο για τη θέσπιση των λεπτομερών κανόνων « για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ». Η έννοια του « clawback », όπως υποστηρίζεται από τις LST και Johnson, ενισχύεται από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 1837/80, η δε λέξη « ανακτώνται » συνεπάγεται κατ' ανάγκη την απόδοση της πριμοδοτήσεως που πράγματι καταβλήθηκε.

Η απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (Julius Kind κατά ΕΟΚ, 106/81, Συλλογή 1982, σ. 2885) και οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, αναφερόμενες στις λέξεις « ανάκτηση » και « ανακτώνται », ακολουθούν την ίδια κατεύθυνση· το « clawback » δεν μπορεί να συμπεριλάβει επιβάρυνση αφορώσα ζώα ως προς τα οποία δεν προβλέπεται πριμοδότηση.

Η LST και Johnson σημειώνουν επίσης ότι, στην υπόθεση Kind (αναφέρθηκε πιο πάνω), η άποψη του Συμβουλίου προϋπέθετε την ανάκτηση οικονομικής ενισχύσεως που είχε πράγματι χορηγηθεί.

Επικουρικώς, οι LST και Johnson ισχυρίζονται ότι οι κανονισμοί 3451/85 και 9/86, προβλέποντας ότι το « clawback » πρέπει να επιβάλλεται με διαφορετικούς συντελεστές ανάλογα με το προϊόν, δεν συμβιβάζονται με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, το οποίο απαιτεί το « clawback » να αποτελεί ποσό ισοδύναμο με την πράγματι χορηγηθείσα πριμοδότηση, δεδομένου ότι η μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή χορηγείται βάσει ενιαίου εβδομαδιαίου συντελεστή.

2. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* υποστηρίζει επίσης ότι η Επιτροπή υπερέβη τις αρμοδιότητες που της έχουν παρασχεθεί από το Συμβούλιο και παρέβη με τον τρόπο αυτό τις διατάξεις του άρθρου 155, τελευταία περίπτωση, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Το Ηνωμένο Βασίλειο εκθέτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, αποτελεί τη νόμιμη βάση και καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού του « clawback ». Πρόκειται για χρηματική επιβάρυνση με την οποία επιδιώκεται η ανάκτηση, κατά την εξαγωγή, ενός χρηματικού ποσού ισοδύναμου προς κάποια μεταβλητή πριμοδότηση που « πράγματι χορηγήθηκε » για κάποιο από τα υπό κρίση προϊόντα και στόχος της είναι, κατά το μέτρο του δυνατού, να εξουδετερώνεται κάθε πριμοδότηση που χορηγήθηκε για ένα προϊόν εντός της Μεγάλης Βρετανίας στην περίπτωση που το εν λόγω προϊόν εξάγεται. Είναι άδικο να επιδιώκεται η « ανάκτηση » χρηματικού ποσού από πρόσωπο που δεν το έχει εισπράξει.

Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, οι λέξεις « που πράγματι χορηγήθηκε », οι οποίες ρητώς προσετέθηκαν στο άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όταν τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84 του Συμβουλίου, πρέπει να τεθούν εκ παραλλήλου με το προηγούμενο αυτών χωρίο: « Στην περίπτωση πληρωμής της πριμοδοτήσεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στην περιοχή 5 ... ». Το τελευταίο αυτό χωρίο αναφέρεται σαφώς στην εν γένει δυνατότητα καταβολής μεταβλητής πριμοδοτήσεως εντός της περιοχής αυτής, ενώ οι λέξεις « που πράγματι χορηγήθηκε » μπορεί να αναφέρονται μόνο στην πράγματι χορηγηθείσα πριμοδότηση για συγκεκριμένο προϊόν. Καθόσον οι κανονισμοί 3451/85 και 9/86 αποβλέπουν στη θέσπιση ενός « clawback » επί των προϊόντων που δεν μπορούν να τύχουν μεταβλητής πριμοδοτήσεως, οι εν λόγω κανονισμοί δεν συμβιβάζονται με το προαναφερθέν άρθρο 9, παράγραφος 3, και είναι ανίσχυροι.

Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι και άλλα στοιχεία στηρίζουν την ερμηνεία του.

— Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1837/80 διευκρινίζει ότι « πρέπει να ανακτάται ένα ποσό ισοδύναμο προς την πριμοδότηση αυτή »· η λέξη « ανακτάται » δείχνει ότι ο κανονισμός αναφέρεται σε κάτι που έχει εισπραχθεί.

— Το « clawback », στο πλαίσιο του κανονισμού 1311/85 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1985, για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως για τη σφαγή ορισμένων χονδρών βοοειδών κρεατοπαραγωγής στο Ηνωμένο Βασίλειο (ΕΕ L 137, σ. 20), παρά τη χρησιμοποίηση ελαφρώς διαφορετικών όρων, εφαρμόζεται, και αυτό, μόνο σε προϊόντα για τα οποία μπορεί να χορηγηθεί πριμοδότηση. Η πλήρης συμφωνία που υφίσταται σχετικά μεταξύ του καθεστώτος του προβείου και του βοείου κρέατος αντιστοιχεί στις απόψεις του Συμβουλίου, όπως το επιβεβαιώνουν και οι παρατηρήσεις που κατέθεσε στην υπόθεση Kind (αναφέρθηκε πιο πάνω, Συλλογή 1982, σ. 2902). Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποστηρίζει ότι το καθεστώς που ισχύει για το βόειο και πρόβειο κρέας είναι ταυτόσημο, αλλά κάθε καθεστώς, κατά διαφορετικό τρόπο, δείχνει σαφέστατα ότι το « clawback » δεν εφαρμόζεται στα προϊόντα ως προς τα οποία δεν μπορεί να δοθεί πριμοδότηση.

— Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, στην υπόθεση Kind (αναφέρθηκε πιο πάνω) ούτε η απόφαση ούτε οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα οδηγούν στη σκέψη ότι είναι κατανοητή η εφαρμογή του « clawback » για τα ζώα ως προς τα οποία δεν μπορεί να δοθεί πριμοδότηση. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έκρινε ότι το « clawback » έπρεπε να αντισταθμίζει ακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως για τη σφαγή. Η Επιτροπή, όπως και οποιοσδήποτε άλλος στη θέση της, δεν μπορούσε να υπολογίζει ακριβώς την επίπτωση μιας πριμοδοτήσεως επί των τιμών των προϊόντων ως προς τα οποία δεν έχει εφαρμοστεί η εν λόγω πριμοδότηση, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι μπορεί να αποδειχτεί η ύπαρξη επιπτώσεως. Η μόνη περίπτωση κατά την οποία θα μπορούσε να υποστηριχτεί αυτή η ακρίβεια στο εν λόγω πλαίσιο θα ήταν η περίπτωση κατά την οποία θα επιστρεφόταν ένα ποσό ισοδύναμο προς το ποσό που πράγματι είχε καταβληθεί. Κατά τη γνώμη του Ηνωμένου Βασιλείου, το Δικαστήριο, στην υπόθεση Kind (αναφέρθηκε πιο πάνω), αναφέρεται ρητώς σε παρόμοια κατάσταση. Αυτό επιβεβαιώνεται στο σημείο εκείνο των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα όπου γίνεται λόγος για ένα « απλό μηχανισμό ανακτήσεως » και για πριμοδότηση « που ανακτάται έναντι του ποσού που ήδη κατεβλήθη ».

Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ακόμη ότι, προκειμένου να δικαιολογήσει την επιβολή ενός « clawback » με διαφορετικούς συντελεστές και επί ζώων ως προς τα οποία δεν μπορεί να δοθεί πριμοδότηση, η Επιτροπή υποχρεώθηκε να στρεβλώσει τους όρους τόσο του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, όσο και της αποφάσεως της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (Kind, αναφέρθηκε πιο πάνω). Έστω και αν ο κανονισμός 1837/80 επιτρέπει την είσπραξη ενός « clawback » επί των ζώων ως προς τα οποία ποτέ δεν εφαρμόστηκε η πριμοδότηση, η διατύπωση του κανονισμού απαγορεύει τη μεταβλητή κλίμακα τιμών, απαιτεί δε το « clawback » να είναι ισοδύναμο με το ποσό της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε. Σε μία δεδομένη στιγμή υφίσταται μόνο ένας συντελεστής πριμοδοτήσεως.

Εξάλλου δεν ανταποκρίνεται και πολύ στην πραγματικότητα η άποψη ότι οι εν λόγω μεταβλητοί συντελεστές « αντισταθμίζουν ακριβώς » τις έμμεσες επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως, αν υποτεθεί ότι υπήρξε.

Το Ηνωμένο Βασίλειο σημειώνει επίσης ότι η ερμηνεία της Επιτροπής δημιουργεί εσωτερική αντίφαση στο παρόν κείμενο του κανονισμού 1633/84. Ενώ το άρθρο 4, παράγραφος 1, προβλέπει ότι το ποσό που πρόκειται να εισπραχθεί είναι ισοδύναμο με αυτό της πριμοδοτήσεως, η παράγραφος 4 του άρθρου 4 προβλέπει ότι μόνο ένα μέρος από το ποσό αυτό πρέπει να εισπραχθεί επί των ζώων ως προς τα οποία δεν μπορεί να δοθεί πριμοδότηση.

3. Η *Επιτροπή* εκθέτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει ότι, όταν η μεταβλητή

πριμοδότηση έχει πραγματικά χορηγηθεί για προϊόν που καλύπτεται από τον κανονισμό 1837/80, τα αποτελέσματα της πριμοδοτήσεως αυτής εφ' όλων των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80 πρέπει να αποτελούν το αντικείμενο της εισπράξεως του « clawback », όταν τα εν λόγω προϊόντα εγκαταλείπουν τη Μεγάλη Βρετανία. Η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » δεν αναφέρεται στο ποσό του « clawback », αλλά στις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέξουν προκειμένου να εφαρμοστεί το « clawback ». Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι κατά τη διάρκεια της σύντομης περιόδου μεταξύ της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 1837/80 και της θεσπίσεως της ρυθμίσεως των SEC, το Ηνωμένο Βασίλειο εισέπραττε το « clawback » εφ' όλων των προϊόντων που καλύπτονταν από το άρθρο 1, όταν εγκατέλειπαν τη Μεγάλη Βρετανία, είτε είχαν είτε δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο πριμοδοτήσεως.

Η Επιτροπή θεωρεί ακόμη ότι η απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (Kind, αναφέρθηκε πιο πάνω) επιβεβαιώνει την ερμηνεία της και ότι το « clawback » μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και ως προς τα ζώα ως προς τα οποία δεν έχει δοθεί πριμοδότηση. Η απόφαση του Δικαστηρίου, όπως και οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, εμμένουν εντόνως στην ανάγκη να περιοριστούν τα αποτελέσματα του συστήματος της μεταβλητής πριμοδοτήσεως στην περιοχή εντός της οποίας έχει χορηγηθεί η εν λόγω πριμοδότηση. Θα ήταν αφελής ο ισχυρισμός ότι μία πριμοδότηση που χορηγήθηκε ως προς μεγάλο μέρος της παραγωγής πρόβειου κρέατος του Ηνωμένου Βασιλείου (περίπου 85 %) δεν θα είχε καμία επίπτωση επί της τιμής των πρόβειων κρεάτων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση αυτή.

Β — *Σχετικά με την κατάχρηση εξουσίας*

1. Οι *LST* και *Johnson* αναφέρονται ως προς το σημείο αυτό στη συνοπτική παρουσίαση των επιχειρημάτων του Ηνωμένου Βασιλείου στην υπόθεση 61/86 (που δημοσιεύτηκε στην ΕΕ 1986, C 166, σ. 2). Δεν είναι σε θέση να διατυπώσουν παρατηρήσεις σχετικά με τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Διαχειρίσεως του πρόβειου κρέατος ή σχετικά με το πρώτο σχέδιο του κειμένου που κατέστη ο κανονισμός 3451/85· εντούτοις, δέχονται την επιχειρηματολογία του Ηνωμένου Βασιλείου.

2. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* εκθέτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να λαμβάνει τα « αναγκαία μέτρα » προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ανάκτηση της χορηγηθείσας πριμοδότησης κατά την εξαγωγή των εν λόγω ζώων και ότι το άρθρο 9, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού απαιτεί τη θέσπιση σαφών κανόνων εκ μέρους της Επιτροπής « για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ». Η Επιτροπή χρησιμοποίησε την εξουσία αυτή για διαφορετικούς σκοπούς, δηλαδή για τη διατήρηση των εξαγωγών « mutton » της περιοχής 5 (Μεγάλη Βρετανία) προς την περιοχή 2 (Γαλλία) σε συγκεκριμένο επίπεδο σε σχέση προς τη συνολική ποσότητα του εξαγόμενου πρόβειου κρέατος της περιοχής 5 προς την περιοχή 2. Αυτό δεν συνιστά νόμιμη χρήση της παρασχεθείσας με τον κανονισμό του Συμβουλίου εξουσίας και αποτελεί παράβαση των διατάξεων του άρθρου 155, τελευταία περίπτωση, της Συνθήκης ΕΟΚ. Η πρόθεση την οποία η Επιτροπή είχε κατά τη θέσπιση των επίμαχων διατάξεων προκύπτει σαφώς από τις σχετικές συνεδριάσεις της Επιτροπής Διαχειρίσεως του πρόβειου κρέατος και του πρώτου σχεδίου του ισχύοντος κανονισμού 3451/85 (παραρτήματα 7 και 8 της προσφυγής στην υπόθεση 61/86).

Κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχειρίσεως της 4ης Νοεμβρίου 1985, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής εξέθεσε ότι ο προτεινόμενος κανονισμός συνεπαγόταν μία διαδικασία αναθεωρήσεως του συντελεστή του « clawback » επί των εξαγομένων προβατίνων, για την περίπτωση που το ποσοστό εξαγωγών προβατίνων από το Ηνωμένο Βασίλειο προς τη Γαλλία « διέφερε κατά 22 % (κατώτατο και ανώτατο όριο 19,5 έως 24,5) » από το συνολικό ποσοστό εξαγωγών προβατίνων προς το εν λόγω κράτος μέλος.

Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του σχεδίου κανονισμού της Επιτροπής αναφερόταν σ' ένα παραδοσιακό όγκο των συναλλαγών της περιοχής 5 προς την περιοχή 2 και η αντίστοιχη διατύπωση της αιτιολογικής αυτής σκέψεως μέσα στο κείμενο αναφερόταν στο κατώτατο και ανώτατο όριο, 19,5 έως 24,5 %, του συνολικού όγκου των εξαγωγών πρόβειου κρέατος από την περιοχή 5 προς την περιοχή 2.

Κατά τη διάρκεια μεταγενέστερης συνεδρίαση, της 11ης Νοεμβρίου 1985, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής ανέφερε ότι ο κανονισμός δεν έπρεπε να περιέχει καμία αναφορά στο κατώτατο και ανώτατο όριο που να θέτει σε κίνηση τη διαδικασία αναθεωρήσεως, αλλά βεβαίωσε ότι επρόκειτο για καθαρά τυπική τροποποίηση.

Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, τίποτε από αυτά που η Επιτροπή δήλωσε ή έπραξε μετά τις προαναφερθείσες συνεδριάσεις δεν οδηγεί στη σκέψη ότι αναθεώρησε τον αρχικό της σκοπό ή τις αρχές της περί αναθεωρήσεως.

3. Η *Επιτροπή* δεν ασχολήθηκε ειδικώς με τον ισχυρισμό αυτό στις παρατηρήσεις της· η απόφαση περί παραπομπής δεν αναφέρει ότι οι LST και Johnson προέβαλαν τον ισχυρισμό αυτόν ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας.

Γ — *Σχετικά με την παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ*

1. Οι *LST* και *Johnson* παρατηρούν ότι η είσπραξη ενός « clawback » επί του πρόβειου κρέατος, ως προς το οποίο δεν εφαρμόζεται η μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή, συνιστά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, διότι με το « clawback » οι παραγωγοί πρόβειου κρέατος στο Ηνωμένο Βασίλειο τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως απ' ό,τι οι παραγωγοί άλλων κρατών μελών. Εξάλλου, η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι αυθαίρετη, εντελώς αδικαιολόγητη και δεν βασίζεται σε κανένα αντικειμενικό κριτήριο. Κατά τη LST και την Johnson, η είσπραξη του « clawback » επί των προϊόντων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση σημαίνει δυσμενή διάκριση έναντι των βρετανών παραγωγών, περιορίζοντας τις δυνατότητές τους εξαγωγής των προϊόντων αυτών προς άλλα κράτη μέλη, διότι οι τιμές τις οποίες επιτυγχάνουν από τους εξαγωγείς είναι κατώτερες από αυτές τις οποίες θα επετύγχαναν αν το « clawback » δεν ήταν εις βάρος τους.

Η LST και η Johnson υπογραμμίζουν ότι στη Μεγάλη Βρετανία και στη Γαλλία η τιμή της αγοράς του προβάτου καθορίζεται από την προσφορά προβατίνων στην αγορά· ότι η προσφορά προβατίνων στην αγορά καθορίζεται με τη σειρά της από το μέγεθος του ζωικού κεφαλαίου αναπαραγωγής· ότι το μέγεθος του ζωικού κεφαλαίου αναπαραγωγής καθορίζεται από το επίπεδο του συνολικού ποσού των επιδοτήσεων που προορίζονται για το πρόβειο κρέας και όχι από τη μέθοδο στηρίξεως. Δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι η μέθοδος στηρίξεως του αρνιού, η οποία συνίσταται στην καταβολή μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή, είχε οποιαδήποτε επίδραση στην τιμή αγοράς του προβάτου.

Η LST και η Johnson θεωρούν ότι η απόδειξη της δυσμενούς διακρίσεως προκύπτει από το συνημμένο στις παρατηρήσεις τους έγγραφο 7: κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1986, η τιμή αγοράς των αρνιών ήταν πιο υψηλή περίπου κατά 11 % απ' ό,τι κατά το πρώτο εξάμηνο του 1985, ενώ η τιμή αγοράς των προβατίνων ανήλθε ολιγότερο, κατά 2 % περίπου.

2. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* δεν προβάλλει τον ισχυρισμό αυτό.

3. Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι ο ισχυρισμός δεν έχει γίνει αντιληπτός ορθώς. Λόγω του γεγονότος ότι η πριμοδότηση για τη σφαγή υφίσταται μόνο στη Μεγάλη Βρετανία και σε καμία άλλη περιοχή της Κοινότητας, οι

βρετανοί παραγωγοί βρίσκονται, κατά την Επιτροπή, σε διαφορετική αντικειμενικώς κατάσταση από αυτή των παραγωγών των άλλων περιοχών. Εξ ορισμού, στις περιοχές όπου δεν έχει καταβληθεί καμία πριμοδότηση, δεν μπορεί να δημιουργηθεί ζήτημα σχετικά με την απάλειψη των επιπτώσεων. Η μη επιβολή « clawback » επί των εξαγωγών προϊόντων που έχουν ως βάση το πρόβειο κρέας προελεύσεως άλλων περιοχών βασίζεται σε αντικειμενικώς αιτιολογημένους λόγους και, επομένως, δεν μπορεί να έχει το χαρακτήρα διακρίσεως.

Δ — *Σχετικά με την παραβίαση των βασικών αρχών που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*

1. Η *LST* και η *Johnson* εκθέτουν ότι αποτελεί καθιερωμένο κανόνα ότι τα κοινοτικά όργανα δεν παραβαίνουν τις διατάξεις της Συνθήκης περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων στο γενικό τομέα της γεωργίας, εκτός των πλέον ακραίων περιπτώσεων. Υπό αυτή την έννοια, αναφέρουν την επιχειρηματολογία της Επιτροπής στην υπόθεση 68/76 (απόφαση της 16ης Μαρτίου 1977, Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, Rec. 1977, σ. 523) και την απόφαση της 20ής Απριλίου 1978 (Commissaires réunis και Ramel, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 80 και 81/77, Rec. 1978, σ. 927). Οι LST και Johnson παρατηρούν ότι, υπό τις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, το « clawback » που έχει εισπραχτεί επί των προϊόντων που δεν τυγχάνουν εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή συνιστά τόσο επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό, και συνεπώς απαγορεύεται από το άρθρο 9, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, όσο και μέτρο που έχει αποτέλεσμα ισοδύναμο προς ποσοτικό περιορισμό του κοινοτικού εμπορίου και, επομένως, απαγορεύεται από τα άρθρα 30 και 34 της Συνθήκης. Επικουρικώς, θεωρούν ότι πρόκειται για μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό.

α) Κατά τη LST και την Johnson, η κρίση του Δικαστηρίου στη σκέψη 21 της αποφάσεως της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (Kind, αναφέρθηκε πιο πάνω) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης, το « clawback » αποτελεί επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό. Η απόφαση στην υπόθεση Kind βασίζεται στο γεγονός ότι η επιβάρυνση θεωρήθηκε ότι « αντισταθμίζει ακριβώς » τις επιπτώσεις της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή και το Δικαστήριο δεν είχε ενώπιόν του μία κατάσταση στην οποία το « clawback » είχε εισπραχτεί χωρίς να έχει καταβληθεί η πριμοδότηση.

β) Η LST και η Johnson θεωρούν ότι το αποτέλεσμα, αν όχι η πρόθεση, της επιβολής του « clawback » επί των προϊόντων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή είναι ισοδύναμο προς το του ποσοτικού περιορισμού επί των εξαγωγών των εν λόγω προϊόντων από τη Μεγάλη Βρετανία προς άλλα κράτη μέλη. Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 3451/85 και η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του κανονισμού 1633/84, υπό την τωρινή της μορφή, οδηγούν σαφώς στη σκέψη ότι πρόθεση της Επιτροπής ήταν να χρησιμοποιήσει το « clawback » ως ρυθμιστή του επιπέδου των εξαγωγών των προϊόντων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση για τη σφαγή. Εν πάση περιπτώσει, αυτό το « clawback » είχε το εν λόγω αποτέλεσμα και, στη διάρκεια των επτά πρώτων μηνών του 1986, ο συνολικός όγκος των εξαγωγών του « mutton » από το Ηνωμένο Βασίλειο προς τη Γαλλία μειώθηκε κατά 37 % σε σχέση προς το προηγούμενο έτος.

2. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* προβαίνει, κατ' ουσία, στις ίδιες παρατηρήσεις. Εξάλλου, υπογραμμίζει ότι, λογικώς, δεν μπορεί να υποστηριχτεί ότι οι συντελεστές του εν λόγω « clawback » δεν αντισταθμίζουν ακριβώς κάθε εικαζόμενη επίπτωση η οποία, όπως θα δεχόταν η Επιτροπή, μπορούσε να είναι μόνο έμμεση.

3. Η *Επιτροπή* απορρίπτει τον ισχυρισμό.

α) Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει στην υπόθεση Kind (αναφέρθηκε πιο πάνω) ότι το σύστημα του « clawback » που προβλέπεται

στο άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80 δεν συνιστά επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, εφόσον, κατά τη διατύπωση του Δικαστηρίου, η επιβάρυνση αυτή έχει « στην πραγματικότητα ως στόχο να αντισταθμίσει επακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως σφαγής ». Κατά την Επιτροπή, οι κανονισμοί της συμφωνούν απολύτως με το γράμμα του εν λόγω κανονισμού, προβλέποντας ότι το « clawback » εισπράττεται επί των προβείων κρεάτων που εγκαταλείπουν τη Μεγάλη Βρετανία με συντελεστή που αντανακλά την ακριβή επίπτωση της πριμοδοτήσεως σε κάθε περίπτωση.

β) Ομοίως, οι σχετικές με το « clawback » διατάξεις, που προβλέπονται στους υπό κρίση κανονισμούς, δεν συνιστούν μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εξαγωγή και κατά την εισαγωγή.

Είναι αδύνατο να συναχθεί από τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 3451/85, ο οποίος έχει προσθέσει μία παράγραφο 4 στο άρθρο 4 του κανονισμού 1633/84, και του κανονισμού 9/86, ο οποίος αντικατέστησε τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 4 του προαναφερθέντος άρθρου 4 με μία καινούρια παράγραφο 5, ότι συνιστούν μέτρο ισοδύναμο προς ποσοτικό περιορισμό κατά την εξαγωγή και την εισαγωγή. Οι διατάξεις αυτές δεν συνεπάγονται καμία υποχρέωση μεταβολής του συντελεστή του « clawback » υπό ορισμένες συνθήκες. Οι σχετικές με την αναθεώρηση διατάξεις πρέπει μάλλον να θεωρηθούν ως υποχρέωση της Επιτροπής να παρακολουθεί από κοντά την όλη κατάσταση της αγοράς προκειμένου να ενεργήσει ως συνετός διαχειριστής της.

Ε — *Ως προς την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ*

1. Η *LST* και η *Johnson* θεωρούν ότι η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να εκθέσει προσηκόντως τους λόγους στους οποίους βασίζονται οι κανονισμοί 3451/85 και 9/86· συνεπώς, οι εν λόγω κανονισμοί πρέπει να ακυρωθούν λόγω παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ.

— *Κανονισμός 3451/85*

α) Η LST και η Johnson εκθέτουν ότι στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι πριμοδότηση που χορηγείται για τη σφαγή των αρνιών αντανακλάται αυτομάτως στις τιμές των άλλων προβατοειδών, αλλά ότι δεν παρασχέθηκε καμία ένδειξη για την ύπαρξη του αυτόματου αυτού αποτελέσματος εκτός του ελάχιστα πειστικού ισχυρισμού ο οποίος και δεν επαληθεύθηκε, ότι η αγορά των προβατοειδών χαρακτηρίζεται και κυριαρχείται από την παραγωγή και εμπορία των αρνιών. Η LST και η Johnson ισχυρίζονται ότι η τιμή αγοράς του αμνού είναι αυτή που καθορίζει τη μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή και όχι το αντίθετο. Όπως αποδεικνύεται και από το έγγραφο 9 που έχει επισυναφθεί στις παρατηρήσεις τους, συγκυριακές αλλαγές της αγοράς αμνού μπορούν να μεταβάλλουν το ύψος της πριμοδοτήσεως. Δεδομένου ότι η πριμοδότηση είναι μέτρο στηρίξεως που αποβλέπει στη σταθεροποίηση μάλλον του εισοδήματος των παραγωγών παρά της τιμής αγοράς του αμνού, η δεύτερη αιτιολογική σκέψη δεν ευσταθεί.

β) Η LST και η Johnson εκθέτουν επίσης ότι στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι, στο παρελθόν, αποδείχτηκε ότι από μία συμπληρωματική μείωση των τιμών, στη Μεγάλη Βρετανία, των άλλων προβατοειδών πλην των αμνών υπήρχε κίνδυνος να προκύψουν σοβαρές διαταράξεις στις συναλλαγές με τις άλλες περιοχές της Κοινότητας και ιδίως στις παραδοσιακές συναλλαγές με τη Γαλλία. Με τον απλό αυτό ισχυρισμό δεν αιτιολογείται επαρκώς η θέσπιση του κανονισμού.

Κατά τη LST και την Johnson, δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι η πριμοδότηση του αμνού έχει επιφέρει σοβαρές διαταράξεις στη γαλλική αγορά των προβατίνων. Η αύξηση του όγκου

των εξαγωγών προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία ήταν φυσική συνέπεια του ανοίγματος της γαλλικής αγοράς. Παρά τη σημαντική μείωση του όγκου των εξαγωγών προβάτων από την έναρξη της ισχύος των υπό κρίση κανονισμών, έχει παρατηρηθεί πτώση τιμών στη γαλλική αγορά. Αυτό επιβεβαιώνει την απουσία κάθε σημαντικής επιδράσεως των εξαγωγών από τη Μεγάλη Βρετανία.

Η LST και η Johnson παρατηρούν ακόμη ότι τόσο στη Μεγάλη Βρετανία όσο και στη Γαλλία η αγορά αμνού και η αγορά άλλων προβατοειδών διαφέρουν· ότι, συνεπώς, κάθε μείωση της τιμής των άλλων προβατοειδών δεν θα προκαλέσει ποτέ σημαντικές διαταράξεις στην αγορά αμνού.

γ) Η LST και η Johnson εκθέτουν ότι, στην τρίτη αιτιολογική σκέψη, αναφέρεται ότι το « clawback » πρέπει να εισπράττεται ακόμη και κατά την εξαγωγή των προϊόντων ως προς τα οποία δεν δικαιολογείται άμεση μεταβλητή πριμοδότηση. Εντούτοις, εκτός του ότι δεν είναι αναγκαίο να εισπράττεται το « clawback » υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή δεν είναι εξουσιοδοτημένη να το πράξει, όπως παρατηρήθηκε στο σημείο Α.

Η LST και η Johnson εκθέτουν επίσης ότι, στην τρίτη αιτιολογική σκέψη, στο μέσον, αναφέρεται ότι πρέπει να προβλεφθεί για τις προβατίνες και τα κρέατά τους συντελεστής που να λαμβάνει υπόψη τη σημασία του εμμέσου πλεονεκτήματος από τη χορήγηση της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τα αρνιά. Πάντως, η Επιτροπή δεν παρέσχε καμία ένδειξη επιτρέπουσα να προσδιοριστεί η ύπαρξη και η σπουδαιότητα του εικαζομένου αυτού πλεονεκτήματος, που εν πάση περιπτώσει αμφισβητείται.

Η LST και η Johnson εκθέτουν ακόμη ότι, στην τρίτη αιτιολογική σκέψη, στο τέλος, αναφέρεται ότι, για να αποφευχθούν διαταράξεις οφειλόμενες σε πλασματικές συναλλαγές, θεωρείται κατάλληλος ο συντελεστής 0,5. Πάντως, η Επιτροπή δεν παρέσχε καμία ένδειξη προς στήριξη της υπάρξεως πλασματικών συναλλαγών ή διαταράξεων και δεν εξήγησε ως προς τι ο συντελεστής 0,5 φαίνεται κατάλληλος.

— *Κανονισμός 9/86*

Η LST και η Johnson προβαίνουν, mutatis mutandis, στις ίδιες παρατηρήσεις.

Προσθέτουν ότι η δεύτερη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι οι « κατάλληλοι » συντελεστές πρέπει να καθορίζονται για τα προβατοειδή και τα κρέατά τους πλην των προβατίνων και των κρεάτων τους· ότι η τρίτη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται στην εισαγωγή « διαφοροποιημένων » συντελεστών. Όμως, δεν προσκομίστηκε κανένα στοιχείο προκειμένου να αιτιολογηθεί ο ισχυρισμός ότι οι εισαχθέντες συντελεστές ήταν κατάλληλοι και με τίποτα επίσης δεν δικαιολογήθηκε η εισαγωγή μη ενιαίων συντελεστών.

2. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* θεωρεί ότι πολλά σημαντικά στοιχεία που περιέχει το προοίμιο των υπό αμφισβήτηση κανονισμών ουδόλως έχουν αιτιολογηθεί και είναι ελάχιστα εύλογοι καθαυτοί υπό το φως των διαθέσιμων στοιχείων.

— *Κανονισμός 3451/85*

α) Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός που περιέχεται στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη ότι η μεταβλητή πριμοδότηση που εφαρμόζεται στα αρνιά αντανακλάται αυτομάτως στην τιμή του προβάτου και ότι, ακόμη και αν αυτό το αποτέλεσμα υφίσταται, η σπουδαιότητά του είναι καθαρά συγκυριακή. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είναι καν βέβαιο ότι η τιμή του αρνιού επηρεάζεται συστηματικά από την καταβολή της εν λόγω πριμοδοτήσεως. Είναι

απολύτως δυνατό να προβλεφθούν οι περιστάσεις υπό τις οποίες οι τιμές θα έμεναν αμετάβλητες σε περίπτωση που καταργηθεί η μεταβλητή πριμοδότηση, διότι πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η μεταβλητή πριμοδότηση δεν συνιστά σωρευτική επιδότηση. Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, ο μέσος όρος των μεταβλητών πριμοδοτήσεων που καταβλήθηκαν θα ληφθεί από την « απώλεια εισοδήματος » βάσει της οποίας έχει καθοριστεί η ετήσια πριμοδότηση που χορηγήθηκε στους παραγωγούς· συνεπώς, αν η μεταβλητή πριμοδότηση καταργηθεί, η ετήσια πριμοδότηση θα αυξηθεί αυτομάτως κατά αντίστοιχο ποσό. Η μνεία της Επιτροπής σχετικά με τις αυτόματες επιπτώσεις επί των τιμών είναι επομένως απαράδεκτη αν δεν εκτίθενται ορισμένοι λόγοι, οι οποίοι αποκαλύπτουν το υπό κρίση οικονομικό πλαίσιο.

Το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει ότι πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι το άρθρο 5 του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84, περιέχει ένα μηχανισμό με τον οποίο επιδιώκεται τα μέτρα στηρίξεως της αγοράς να περιορίζονται στο κρέας αρνιού, απαιτώντας όπως το ποσό της ετήσιας πριμοδότησης ανά προβατίνα λαμβάνεται πολλαπλασιάζοντας « επί ένα συντελεστή που εκφράζει για κάθε περιοχή την κανονική μέση ετήσια παραγωγή κρέατος αμνού ανά προβατίνα ».

β) Όσον αφορά τον ισχυρισμό της δεύτερης αιτιολογικής σκέψεως σχετικά με τις σοβαρές διαταράξεις στις συναλλαγές, το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν αναφέρει καν αν αφορούν τη γαλλική αγορά κρέατος του αρνιού, του προβάτου ή και των δύο. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν γνωρίζει αυτές τις διαταράξεις. Η μνεία των διαταράξεων στις συναλλαγές δεν μπορεί να αφορά το έτος 1985, κατά το οποίο οι εξαγωγές πρόβειου κρέατος από το Ηνωμένο Βασίλειο προς τη Γαλλία μειώθηκαν σε σχέση προς το 1984. Το 1986, όταν το επίπεδο των εξαγωγών προβάτου από το Ηνωμένο Βασίλειο μειώθηκε με το παράνομο « clawback », η τιμή των προβατίνων στη Γαλλία έπεσε, γεγονός που δείχνει ότι δεν υπήρχε καμία σημαντική σχέση μεταξύ των δύο αυτών παραγόντων.

Το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρεται επίσης στο παράρτημα 9 του δικογράφου της προσφυγής του στην υπόθεση 61/86, για να ισχυριστεί ότι δεν υπάρχει κανένα επίπεδο συναλλαγών με τη Γαλλία το οποίο να μπορεί νόμιμα να χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό. Πρέπει επιπλέον να τονιστεί ότι, από το 1980, το εμπόριο προβατίνων και κρέατος προβατίνων μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Γαλλίας πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ρυθμίσεως των SEC, δηλαδή με τη χορήγηση μεταβλητής πριμοδοτήσεως, η οποία ανακτάται κατά 100 %. Αν στην περίπτωση αυτή επρόκειτο για τις παραδοσιακές συναλλαγές που ανέφερε η Επιτροπή, οι εν λόγω συναλλαγές θα υφίσταντο στο εξής στρέβλωση με την αδικαιολόγητη επιβολή ενός « clawback », ενώ δεν μπορούσε να καταβληθεί κανένα αντιστάθμισμα.

Αν οι « σοβαρές αναστατώσεις [διαταράξεις] » αφορούσαν την αγορά αρνιού στη Γαλλία, έπρεπε να τονιστεί ότι η αγορά αυτή δεν εθίγη σημαντικά από τις εισαγωγές προβάτων από τη Μεγάλη Βρετανία. Η αγορά αρνιού και προβάτου αποτελούν στη Γαλλία δύο διαφορετικές αγορές και οι τιμές ποικίλλουν συχνά προς αντίθετες κατευθύνσεις. Οι μελέτες στις οποίες προέβη το Ηνωμένο Βασίλειο οδηγούν στη σκέψη ότι δεν υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες υποκαταστάσεως μεταξύ των δύο κρεάτων.

Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι οι σημαντικές διαταράξεις στις αναφερόμενες από την Επιτροπή συναλλαγές είναι, πολύ πιθανότερο, συνέπεια εξαγωγών πρόβειου κρέατος από την Ιρλανδία.

Υπό τις δεδομένες συνθήκες, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ορίζει τις σοβαρές διαταράξεις ούτε τις αντίστοιχες αγορές, και δεν εξηγεί τι εννοεί

με τη διατύπωση παραδοσιακές συναλλαγές, συνιστά ουσιώδες ελάττωμα του κανονισμού.

γ) Το Ηνωμένο Βασίλειο, αναφερόμενο στις παρατηρήσεις του σχετικά με την αναρμοδιότητα της Επιτροπής, αμφισβητεί επίσης το χωρίο της τρίτης αιτιολογικής σκέψεως, κατά την οποία το « clawback » πρέπει να εισπράττεται ακόμη και επί των προϊόντων ως προς τα οποία δεν δικαιολογείται άμεση μεταβλητή πριμοδότηση.

Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί ότι η μνεία της τρίτης αιτιολογικής σκέψης ότι οι προβατίνες και τα κρέατα προβατίνας δικαιολογούν την έμμεση μεταβλητή πριμοδότηση στα αρνιά δεν μπορεί να γίνει δεκτή ως πρόδηλη· συνεπώς, στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδείξει τη σημασία του προβαλλόμενου αυτού πλεονεκτήματος και την προέλευσή του. Εξάλλου, αν υφίσταται έμμεσο πλεονέκτημα, το πλεονέκτημα αυτό εξαφανίζεται εμμέσως όταν το « clawback » εφαρμόζεται κατά την εξαγωγή των αρνιών. Το γεγονός της εφαρμογής επιπλέον ενός αμέσου « clawback » στα ζώα ως προς τα οποία δεν μπορεί να δικαιολογηθεί πριμοδότηση συνεπάγεται μια μορφή διπλής εισπράξεως η οποία, καθαυτή, συνιστά στρέβλωση των συναλλαγών.

Όσον αφορά τη μνεία της τρίτης αιτιολογικής σκέψης, στο τέλος, ότι κατάλληλος είναι ο συντελεστής 50 % προκειμένου να αποφευχθούν διαταράξεις οφειλόμενες σε πλασματικές συναλλαγές μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας, το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι η αιτιολογία της Επιτροπής είναι ανεπαρκής επί των ακόλουθων σημαντικών σημείων:

i) η Επιτροπή δεν εξήγησε, ενώ δεν υπήρξαν ούτε διαταράξεις ούτε πλασματικές συναλλαγές, γιατί κατέστη ξαφνικά αναγκαίο να επιβληθεί χρηματική επιβάρυνση σε ορισμένες εξαγωγές, αποκλείοντας συγχρόνως τα εν λόγω προϊόντα της αντίστοιχης πριμοδότησης·

ii) η Επιτροπή δεν ανέφερε καθόλου πού βασίστηκε για να θεωρήσει ότι ένα « clawback » 50 % επί των ζώων αυτών που αποκλείονταν από την εφαρμογή της πριμοδοτήσεως ήταν κατάλληλο. Πράγματι, ο συντελεστής αυτός επελέγη εντελώς στην τύχη και δεν ήταν δυνατόν να αντιστοιχεί « επακριβώς », ή ακόμη και κατά προσέγγιση, στα εικαζόμενα έμμεσα πλεονεκτήματα·

iii) η Επιτροπή δεν ανέφερε τα κριτήρια που θα εφαρμόζονταν για την αναθεώρηση του συντελεστή.

— *Κανονισμός 9/86*

Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί ότι οι παρατηρήσεις του σχετικά με την ανεπαρκή αιτιολογία ισχύουν, mutatis mutandis, και για τον κανονισμό 9/86· ειδικότερα, ήταν απαράδεκτη η επιβολή διαφορετικών συντελεστών του « clawback » χωρίς εξήγηση.

3. Η *Επιτροπή* αμφισβητεί την πλημμελή αιτιολογία.

α) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στη Μεγάλη Βρετανία η παραγωγή προβατίνων και η παραγωγή αρνιών δεν αποτελούν χωριστές και διακεκριμένες κατηγορίες. Στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, οι παραγωγοί εκτρέφουν συγχρόνως αρνιά και προβατίνες. Τα αρνιά πωλούνται για το κρέας τους και οι προβατίνες χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή, εν συνεχεία δε πωλούνται. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το ποσό που λαμβάνει ο παραγωγός από την πώληση των δύο αυτών κατηγοριών ζώων εξαρτάται από τη συνολική τιμή που μπορεί να λάβει για τις δύο αυτές κατηγορίες και ότι το εισόδημα του παραγωγού εξαρτάται από τη συνολική του παραγωγή αρνιών και προβατίνων. Σε περίπτωση

που σημαντικό μέρος της παραγωγής του, δηλαδή τα αρνιά, δεν τυγχάνει επιδοτήσεως υπό τη μορφή πριμοδοτήσεως, ο παραγωγός επιδιώκει να προστατεύει το συνολικό του εισόδημα αυξάνοντας τις τιμές του. Αυτό θα ήταν εντελώς σαφές σε περίπτωση που λαμβανόταν υπόψη ότι η μεταβλητή πριμοδότηση μπορούσε να αντιπροσωπεύει έως το 40 % των συνολικών εσόδων ενός παραγωγού. Αν το σημαντικό και αξιόλογο αυτό μέρος του εισοδήματός του χανόταν, είναι πρόδηλο ότι, από οικονομική άποψη, ο παραγωγός θα επιδίωκε να αυξήσει το εισόδημά του, αυξάνοντας τις τιμές όλων των προϊόντων του και όχι μόνο την τιμή των αρνιών. Έτσι, το αποτέλεσμα της καταργήσεως της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των αρνιών θα γινόταν αισθητό και όσον αφορά τις προβατίνες.

Εξάλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3451/85 τονίζει τη σημασία της παραγωγής αρνιών.

β) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, έχει καθήκον να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προς αποφυγή των διαταράξεων στις συναλλαγές που προκύπτουν από την εφαρμογή του συστήματος πριμοδοτήσεως για τη σφαγή και ότι, το 1985, οι εξαγωγές πρόβειου κρέατος από τη Μεγάλη Βρετανία στη Γαλλία είχαν αυξηθεί, τα δύο τρίτα δε της αυξήσεως αυτής οφείλονταν σε αύξηση των εξαγωγών προβατίνων.

Κατά την Επιτροπή, οι προβατίνες, που αντιπροσωπεύουν μόνο το 15 % της παραγωγής του Ηνωμένου Βασιλείου σε πρόβειο κρέας, αντιπροσώπευαν ποσοστό πολύ ανώτερο των συνολικών εξαγωγών πρόβειου κρέατος από τη Μεγάλη Βρετανία στη Γαλλία, το ποσοστό αυτό δε συνέχιζε να αυξάνεται· έτσι, οι προβατίνες δεν πωλούνταν, σε μεγάλο βαθμό, στην εσωτερική αγορά, αλλά στην αγορά άλλου κράτους μέλους. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή συνιστά διατάραξη των συναλλαγών κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 9, παράγραφος 3. Σχετικές μελέτες που έγιναν στη Γαλλία από τις υπηρεσίες της Επιτροπής απέδειξαν ότι οι παραδόσεις πρόβειου κρέατος καταγωγής Μεγάλης Βρετανίας εν γένει αποτελούνταν συγχρόνως από κρέας αρνιού και από κρέας προβατίνων. Ορισμένα από τα καλύτερα τεμάχια κρέατος προβατίνων διαθέτονταν προς πώληση δίπλα στα αντίστοιχα τεμάχια γαλλικών οικόσιτων αρνιών. Εκτός ίσως από το χρώμα, τα τεμάχια ομοίαζαν εκπληκτικά, εκτός του ότι το κρέας προβατίνων ήταν αισθητά φθηνότερο, γεγονός που αποδείχθηκε ελκυστικό για τους γάλλους καταναλωτές. Επομένως, το αποτέλεσμα αυτό δεν ανέκυψε στη γαλλική αγορά κρέατος προβάτου αλλά στην αγορά κρέατος αρνιού.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενέργεια στην οποία προέβη βελτίωσε την κατάσταση. Δεν υπήρξε καταστροφική πτώση των τιμών της προβατίνας στην εσωτερική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου· οι τιμές παρέμειναν σταθερές και μάλιστα στην πραγματικότητα συνέχισαν να αυξάνουν. Το επίπεδο των εξαγωγών προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία προς τη Γαλλία προφανώς μειώθηκε, αλλά όχι κατά τρόπο καταστροφικό, και ανερχόταν στο 50 % του ανωτάτου επιπέδου του προηγουμένου έτους.

γ) Όσον αφορά το « clawback » που έχει εισπραχτεί επί των προϊόντων ως προς τα οποία δεν δόθηκε πριμοδότηση, η Επιτροπή παραπέμπει στις παρατηρήσεις της σχετικά με τον ισχυρισμό περί αναρμοδιότητας.

Όσον αφορά το ποσοστό 50 %, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, προς το τέλος του 1985, είχε αύξουσα ανησυχία εξαιτίας αυτού που θεωρούσε ως σοβαρή διατάραξη στις συναλλαγές μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και της Γαλ-

λίας, στην οποία το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, την υποχρέωνε να επέμβει. Ζητώντας να λύσει το πρόβλημα αυτό, αντιμετώπισε συχνά αντιτιθέμενους ισχυρισμούς των κρατών μελών. Ενώπιον μιας δύσκολης κατάστασης, σε μία αγορά εξαιρετικά περίπλοκη, η Επιτροπή θεωρεί ότι ενήργησε ως συνετός διαχειριστής και χαίρεται που τα γεγονότα επιβεβαιώνουν ότι έλαβε την ορθή απόφαση. Παρ' όλ' αυτά, η Επιτροπή είχε προβλέψει ευρύτατες ρήτρες αναθεωρήσεως, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο αριθμός 50 % θα αναθεωρηθεί και διορθωθεί εάν καταστεί αναγκαίο. Εν προκειμένω, οι συναλλαγές σταθεροποιήθηκαν και δεν κατέστη αναγκαία η αναθεώρηση.

III — Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου

1. Κληθείσα να υποβάλει στο Δικαστήριο τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε για να καθορίσει τους συντελεστές του κανονισμού 9/86, η *Επιτροπή* εξηγεί ότι την εποχή εκείνη την απασχολούσαν οι διαταραχές που δημιουργούνταν στην αγορά πρόβειου κρέατος και των οποίων την έκταση εξέφραζαν τα αριθμητικά στοιχεία που προσκομίστηκαν κατά την έγγραφη διαδικασία. Δεδομένου ότι οι λύσεις τις οποίες πρότειναν τα κυρίως ενδιαφερόμενα κράτη ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες, η Επιτροπή, αφού μελέτησε το πρόβλημα επί τόπου στη Γαλλία, προτίμησε να υιοθετήσει μία μέση λύση και να περιλάβει στην απόφασή της ρήτρες που να καθιστούν δυνατή ευρεία αναθεώρηση. Εν προκειμένω, η προσέγγιση της Επιτροπής θεωρήθηκε δικαιολογημένη και καμία τροποποίηση δεν κρίθηκε αναγκαία.

2. Κληθείσα να υποβάλει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που την οδήγησαν να υποστηρίξει στο υπόμνημα αντικρούσεώς της ότι οι πριμοδοτήσεις στη σφαγή αρνιών περιέρχονταν κατά 40 % στο εισόδημα των παραγωγών προβατοειδών και να δεχθεί στο υπόμνημα ανταπαντήσεως ότι οι πριμοδοτήσεις αυτές κυμαίνονται, ανάλογα με τα έτη, μεταξύ 29 και 35 % και κληθείσα επίσης να εξηγήσει πώς τα περιθώρια αυτά μπορούν να οδηγήσουν στο ίδιο αποτέλεσμα, δηλαδή στον καθορισμό των συντελεστών του αναφερθέντος κανονισμού 9/86, η Επιτροπή απάντησε ότι ήταν σκόπιμο να γίνει διάκριση μεταξύ του μέσου μεγέθους που μπορούσε να φθάνει έως 35 % και του πραγματικού μέγιστου μεγέθους που μπορούσε να φθάνει 40 %. Αυτό που είχε σημασία για τους παραγωγούς δεν ήταν το μέσο μέγεθος, αλλά το πραγματικό μέγεθος κατά την πώληση, δεδομένου ότι οι περισσότεροι από τους παραγωγούς εξειδικεύονταν στον εφοδιασμό συγκεκριμένης αγοράς, για παράδειγμα της εαρινής αγοράς ή της αγοράς του Πάσχα ή ακόμη της θερινής αγοράς.

3. Κληθείσα να αναφέρει στο Δικαστήριο αν την εποχή εκείνη υπήρξαν διαταραχές στις συναλλαγές που την οδήγησαν στην έκδοση των προσβαλλόμενων κανονισμών, η Επιτροπή εξηγεί ότι, έχοντας να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που υπήρχαν την εποχή εκείνη στην αγορά πρόβειου κρέατος, ενήργησε σε δύο φάσεις· δεδομένου ότι το κρέατος προβατίνας δημιουργούσε το κατά πολύ σοβαρότερο πρόβλημα, είχε αρχίσει με τη ρύθμιση του προβλήματος αυτού προτού ασχοληθεί με τα άλλα προϊόντα. Θα είχε επέλθει σύγχυση όσον αφορά την οικονομική πραγματικότητα, αν όλα τα προϊόντα είχαν αντιμετωπιστεί ταυτόχρονα.

4. Κληθείσα να αναφέρει με ποιο τρόπο οι αιτιολογικές σκέψεις των προσβαλλόμενων κανονισμών λαμβάνουν υπόψη τα σημεία που θίγονται στις ερωτήσεις 1 έως 3, η Επιτροπή απάντησε ότι η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3451/85 αναφέρει τα στοιχεία που οδήγησαν την Επιτροπή στον καθορισμό του συντελεστή που αφορά το κρέας προβατίνας. Η τρίτη αιτιολογική σκέψη αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες καθορίστηκαν οι συντελεστές που αφορούν τα άλλα προϊόντα. Οι δύο πρώτες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 9/86 αναφέρουν τη διαδικασία που ακολουθείται για τον καθορισμό των διαφόρων συντελεστών.

Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3451/85 αναφέρεται στις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως στην τιμή των ζώων, ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση και στις διαδοχικές διαταραχές στις συναλλαγές. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 9/86 είχε ως σκοπό απλώς να συμπληρώσει την αποστολή που είχε αναληφθεί με τον κανονισμό 3451/85, στη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη παραπέμπει σ' αυτόν.

F. Schockweiler
εισηγητής δικαστής